

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroul permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În temeiul prevederilor art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează spre examinare Parlamentului, cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de lege privind modificarea Codului electoral al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 1381/1997 .

Anexă:

1. Proiectul de lege;
2. Nota informativă.

Deputați în Parlamentul Republicii Moldova

LEGE

privind modificarea Codului electoral al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 1381/1997

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. Codul Electoral, adoptat prin Legea nr. 1381/1997 se modifică după cum urmează:

1. La art. 1 noțiunea „alegeri generale”, după textul „într-o singură zi, de duminică” se introduce textul „și în zilele de sâmbătă și duminică pentru secțiile de votare constituite peste hotarele Republicii Moldova”;
2. La art. 8 după textul „într-o singură zi, de duminică” se introduce textul „și în zilele de sâmbătă și duminică pentru secțiile de votare constituite peste hotarele Republicii Moldova”;
3. La Art. 55 alineatul unic devine alineatul (1), iar articolul se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:
„Votarea la secțiile de votare, constituite peste hotarele Republicii Moldova, se efectuează în zilele de sâmbătă și duminică, în corespundere cu prevederile prezentului Cod.”;
4. La art. 56 după alin. (1) se introduce alin. (1¹) cu următorul cuprins:
„(1¹) Pe perioada dintre zilele de alegeri pentru secțiile de votare de peste hotarele Republicii Moldova, reprezentanții Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene trebuie să asigure protecția buletinelor de vot.”

Art. II. – Dispoziții finale și tranzitorii

- (1) Prin derogare de la prevederile Legii cu privire la actele normative nr. 100/2017, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.
- (2) Guvernul Republicii Moldova și Comisia Electorală Centrală, în termen de 2 săptămâni de la intrarea în vigoare a prezentei legi:
  - a) va aduce în concordanță actele sale normative cu prezenta lege;
  - b) va elabora și adopta actele normative necesare pentru executarea prezentei legi.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul de lege privind modificarea Codului electoral al Republicii

Moldova, adoptat prin Legea nr. 1381/1997

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege în cauză a fost elaborat și inițiat de către deputații grupului parlamentar PRO Moldova.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Votarea în zilele de sâmbătă și duminică la secțiile de votare constituie peste hotarele Republicii Moldova

Oferirea posibilității votului, peste hotare, în zilele de sâmbătă și duminică a fost mult timp discutată în societate și a fost acceptată și percepută pozitiv de majoritatea membrilor acesteia. Propunerea de organizare a votului în 2 zile a parvenit atât de la actori politici, pe parcursul anilor, cât și de la mai mulți reprezentanți ai societății civile.

Luând în considerare că organizarea votului în 2 zile pentru toate secțiile de votare, și în țară și peste hotare, ar reprezenta o povară extraordinară pe cheltuielile bugetare, este judicios, pentru început, de a introduce votarea în 2 zile doar pentru secțiile de votare constituie peste hotarele Republicii Moldova, deoarece anume acolo s-a înregistrat cea mai mare aglomerație în alegerile prezidențiale din 2016 și în alegerile Parlamentare din 2019.

Alegerile prezidențiale din 2016, în special, au demonstrat că există o necesitate stringentă de a modifica legislația în vigoare, astfel încât cetățenilor Republicii Moldova care votează peste hotare, să li se ofere condiții speciale de votare. Această concluzie a fost făcută atât de către actori politici, cât și de către autoritățile implicate în procesul electoral, astfel, într-o analiză a Centrului de Instruire Continuă în domeniul Electoral (CICDE), instituție de pe lângă Comisia Electorală Centrală, pe marginea alegerilor prezidențiale din 2016 se menționează în concluzii: „[...] în situația respectivă denumită și “tema mobilizării fără precedent a diasporei” se cer elaborate propuneri de îmbunătățire a legislației electorale, pentru ca orice alegător să-și poată exercita liber și nestingherit dreptul de vot, în contextul în care Constituția recunoaște și consacră următoarele: „Voința poporului constituie baza puterii de stat. Această voință se exprimă prin alegeri libere, care au loc periodic prin sufragiu universal, egal, direct, secret și liber exprimat. Statul garantează exprimarea voinței libere a cetățenilor prin apărarea principiilor democratice și a normelor dreptului electoral. [...]”

Prin inițiativa legislativă în cauză, se materializează propunerile CICDE, actorilor politici, reprezentanților societăților necomerciale, și anume: alegătorii care nu-și pot exercita dreptul de vot în Republica Moldova din motive obiective, vor avea posibilitatea, fără aglomerație și riscuri adiționale pentru sănătate, să-și poată exercita dreptul de vot.

Mai mult ca atât, din cauza pandemiei, cetățenii Republicii Moldova sunt limitați în posibilitatea de a reveni acasă, pentru a-și exercita dreptul la vot pe teritoriul țării. Astfel, există un risc foarte mare ca, cozile care s-au format la alegerile prezidențiale din 2016, să devină la alegerile prezidențiale din 2020 și mai lungi, iar riscul infectării să fie cu mult mai mare decât cel preconizat de către autorități.

Atragem atenția că votarea în 2 zile ar permite excluderea aglomerației la secțiile de votare, astfel diminuând riscul infectării cu virusul COVID19, precum și ar oferi posibilitatea tuturor cetățenilor care, din diferite motive, nu s-au putut prezenta la secția de votare în una dintre zile, să voteze în ziua următoare.

Este de adăugat că în corespundere cu prevederile constituționale, statul are o obligație pozitivă de a organiza cele mai bune condiții pentru exercitarea de către cetățean a dreptului său la vot, iar măsura propusă nu are decât să aducă mai multă siguranță cetățeanului în procesul de votare.

La acest subiect este imperativ de notat că expertizele internaționale a respectivei propuneri, în contextul propunerilor asemănătoare anterioare, au fost favorabile, fiind recomandat doar ca CEC să adopte regulamente detaliate, care să asigure securitatea și integritatea procesului de votare din străinătate (Avizul Comun al Comisiei de la Veneția și OSCE/ODIHR, CDL-AD(2010)014, pct. 29).

Experiența internațională este foarte ilustrativă și un bun exemplu pentru un astfel de exercițiu. Astfel, România, recent, în septembrie, a modificat legea și la alegerile Senatului și a Camerei Deputaților, din decembrie 2020, în secțiile de vot de peste hotarele țării se va vota pe parcursul a 2 zile (modificare făcută în contextul pandemiei COVID-19). De asemenea, Cehia practic votării pe parcursul a două zile se utilizează de mult timp, și anume în zilele de vineri și sâmbătă.

Estonia - în secțiile de votare din misiunile diplomatice se votează cel puțin două zile (pot fi și mai multe). Canada - se discută introducerea votului pe parcursul a 2 zile de week-end (acum se votează o singură zi - luni) în contextul pandemiei de COVID-19.

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Se propune modificarea legislației pentru a stabili votul pe parcursul a 2 zile (sâmbătă și duminică), pentru secțiile de votare organizate peste hotarele Republicii Moldova, cu obligarea reprezentanților Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene să asigure securitatea buletinelor de vot și a altor materiale care se află la secțiile de votare în zilele de vot.

4. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Comisia Electorală Centrală și Guvernul vor fi responsabili de aducerea în concordanță a legislației în vigoare cu prezenta lege organică.

Deputați în Parlament